

NCERT Solutions For Class 8 Sanskrit Part - I Chapter 5

प्रश्न: 1. एकपदेन उत्तरं लिखत-(एक पद में उत्तर लिखिए	i –)		
(क) व्याधस्य नाम किम् आसीत्?			
(ख) चञ्चल: व्याघ्रं कुत्र दृष्टवान्?			
(ग) विस्तृते जाले क: बद्ध: आसीत्।			
(घ) बदरी-गुल्मानां पृष्ठे का निलीना आसीत्?			
(ङ) अनारतं कूर्दनेन क: श्रान्त: अभवत्?			
उत्तरम् - (क) चंचलः, (ख) वने (जाले), (ग) व्याघ्रः, (घ) लोमशिका, (ङ) व्याघ्र:।		
प्रश्नः 2. संस्कृतेन उत्तरत-(संस्कृत में उत्तर दीजिए-)			
(क) चञ्चलेन वने किं कृतम्?(ख) व्याघ्रस्य पिपासा कथं शान्ता अभवत्?			
(ख) व्याब्रस्य ।पपासा कथ शान्ता अभवत्? (ग) जलं पीत्वा व्याघ्र: किम् अवदत्?			
(घ) चञ्चल: 'मातुस्वसः!' इति कां सम्बोधितवान्?			
(ङ) जाले पुन: बद्धं व्याघ्रं दृष्ट्वा व्याध: किम् अव	हरोत?		
उत्तरम्- (क) चंचलेन वने जालं विस्तारितम्।			
(ख) व्याघ्रस्य पिपासा जन्तं पीत्वा शान्ता अभवत्।			
(ग) जलं पीत्वा व्याघ्र: अवदत्–'साम्प्रतम् अहम् बुर्भुा	क्षित: अस्मि, इदानीम् अहं त्वां खादिष्यामि।'		
(घ) चंचल: 'मातृस्वस:!' इति लोमशिकाम् सम्बोधि	तवान्।		
(ङ) जाले पुन: बद्धं व्याघ्रं दृष्ट्वा व्याध: प्रसन्न: भ्	नूत्वा गृहं प्रत्यावर्तत।		
प्रश्नः 3. अधोलिखितानि वाक्यानि कः /का कं /कां प्रति व	फथयति –(निम्नलिखित वाक्यों को किसने,		
किसको कहे/किसके लिए कहे–)			
	कः/का कं/कां		
यथा—इदानीम् अहं त्वां खादिष्यामि।	व्याघ्रः व्याधम्		
(क) कल्याणं भवतु ते।			
(ख) जना: मयि स्नानं कुर्वन्ति। (ग) अरे मूर्ख! धर्मे धमनं पापे पुण्यं भवति एव।			
(भ) अर मूखः यम यम्भ पाप पुण्य मयात एया (घ) यत्र कुत्रापि छेदनं कुर्वन्ति।			
(ङ) सम्प्रति पुनः पुनः कूर्दनं कृत्वा दर्शय।			
उत्तरम्– कः∕का	कम ⁄काम्		
(क) व्याघ्र:	व्याधम्		
(ख) नदीजलम्	चंचलम् (व्याधम्)		
(ग) व्याघ्र:	व्याधम्		
(घ) वृक्षः	चंचलम् (व्याधम्)		
(ङ) लोमशिका	व्याघ्रम्		
प्रश्नः 4. सन्धिं कृत्वा लिखत-(सन्धि व	ьरके लिखिए —)		
मृग + आदीनाम्	=		
तथा + एव	=		
कुत्र + अपि	=		
बुभुक्षित: + अस्मि	= *************************************		
प्रति + आ + अवर्तत	= *************************************		
उत्तरम्– मृगादीनाम्, तथैव, कुत्रापि, बुभुधि	सतोऽस्मि, प्रत्यावर्तत।		

жүч. э.	उदाहरणानुसारं रिक्तस्थाना	।न पूरवत−(उदाहरण व एकवचनम्	े अनुसार ।रक्त स्थान द्विवचनम्	
	मान (ग्रामा)		ाद्ववचनम् मातरौ	बहुवचनम्
	यथा — मातृ (प्रथमा) स्वसृ (प्रथमा)	माता		मातर:
	मातृ (तृतीया)	मात्रा	मातृभ्याम्	मातृभि:
	स्वसृ (तृतीया)	••••••	410.414	
	स्वसृ (सप्तमी)	स्वसरि	स्वस्रो:	тани
	मातृ (सप्तमी) 🔹	***************************************		स्वसृषु
	स्वसृ (षष्ठी)	Tan.	स्वस्रो:	Tatumu
	मातृ (षष्ठी)	स्वसुः		स्वसॄणाम्
उत्तरम्–	110 (4-01)	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
	स्वसृ (प्रथमा)	स्वसा	स्वसारौ	स्वसार:
	स्वसृ (तृतीया)	स्वस्रा	स्वसृध्याम्	स्वसृभि:
	मातृ (सप्तमी)	मातरि	मात्रो:	मातृषु
	मातृ (षष्ठी)	मातु:	मात्रो:	मातृणाम्
प्रश्नः 6.	मञ्जूषातः पदानि चित्वा कः		ादों का चयन करके क	
	दृष्ट्वा स्वकीयै:	कृतवान् कर्तनम्	वृद्धः	•
	साट्टहासम् तर्हि	भुद्र: मोचयितु		
	एकस्मिन् वने एक:			
	अभवत्। सः बहुप्रयासं	- ,		
	मूषकः समागच्छत्। बद्धं व			
	त्वांइच्छामि। त			
	मम सहाय्यं करिष्यसि। यवि			
	·····लघुदन्तैः तज्जा			
	– वृद्धः, कृतवान्, अकस्मात्, 7 . धातुं प्रत्ययं च लिखत –(क्तीयैः, कर्तनम्।
	करणीय =	+ ग्रमुन् + + ++	•	
	• •			
		+		
7 37 11	कृत्वा = '''''' – दृश् + तुमुन्, कृ + अर्न	•		
उत्तरम्	- યુરા + ધુનુત્ત, તૃત્ર + અન	ापर्, या + तुनुग्, ख	114 + A41, 40 +	अ (पा।
		अतिरिक्तः अभ्या	सः	
(1) पाठांशम् पठित्वा तदाधारि उत्तर दीजिए–)		and the same of th	र आधारित प्रश्नों के
	आसीत् कश्चित् चञ्चलो ना एकदा सः वने जालं विस्ती	र्य गृहम् आगतवान्। अन्य	गस्मिन् दिवसे प्रात:का	ले यदा चञ्चल: वनं
	गतवान् तदा सः दृष्टवान् सोऽचिन्तयत्, 'व्याघ्रः मा ख			यात्रः बद्धः आसात्।
]	L एकपदेन उत्तरत –			
	1. चञ्चलो नाम क:	आसीत्?	.	
	2. सः केषां ग्रहणेन	जीविकां निवयिति स	म?	
	3. सः वने किं विस्तृ			
			<u> </u>	
	4. व्याघ्रः कस्मिन् ब	- >		
		g:?		
I	[. पूर्णवाक्येन उत्तरत–	द्ध :?		
I	 पूर्णवाक्येन उत्तरत— व्याधः कदा व्याघ्रं 		न्?	
D	1. व्याधः कदा व्याघ्रं	जाले बद्धम दृष्टवा	,	
	 व्याधः कदा व्याघ्रं व्याघ्रां बद्धं दृष्ट्वा 	जाले बद्धम दृष्टवा	,	
	 व्याधः कदा व्याघ्रं व्याघ्रां बद्धं दृष्ट्वा भाषिककार्यम् 	जाले बद्धम दृष्टवा व्याध: किम् अचि	न्तयत्?	
	 व्याधः कदा व्याघ्रं व्याघ्रां बद्धं दृष्ट्वा 	जाले बद्धम दृष्टवा व्याधः किम् अचि ञ्चलो नाम व्याधः	न्तयत्?	